

ТАНГО З ДУХАМИ

Марічка Крижанівська

ТАНГО З ДУХАМИ

Львів
Видавництво Старого Лева
2023

УДК 821.161.2-31

К 82

Марічка Крижанівська

Танго з духами [Текст] : роман / Марічка Крижанівська. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2023. — 256 с.

ISBN 978-966-448-209-4

Львівський археолог, професор Лев Ковалевич, вирушає в Карпати на розкопки, пошуки скарбів Олекси Довбуша. Із ним також їде художник, який не надто ускладнює собі життя й полюбляє випити, співачка вар'єте та її молодший брат-контрабандист. Вони самі ще не підозрюють, яка роль кожного в цій історії. Можливо, зібрати їх усіх разом у глибині Карпат — це частина чийогось плану?

У цьому пригодницькому романі минуле й сучасне переплетено тісніше, ніж спершу може здаватися. Карпатську магію і духів з прадавніх часів щось пов'язує із тими, хто живе у Львові початку ХХ століття. Можливо, це кохання, над яким не має влади час, або давнє протистояння злих і добрих сил у світі?

Ті, хто читав роман Марічки Крижанівської «Тіні», будуть раді зустріти знайомих персонажів у нових сюжетних колізіях, дізнатися, що відбувалося у світі духів, коли з Гуцульщини зник Гук, і де він перебував увесь цей час. Проте «Танго з духами» — це повноцінна окрема захоплива історія, якою можна насолоджуватися й тим, хто не знайомий із попереднім романом авторки.

УДК 821.161.2-31

© Марічка Крижанівська, текст, 2023

© Оксана Йориш, обкладинка, 2023

© Видавництво Старого Лева, 2023

ISBN 978-966-448-209-4

Усі права застережено

Прадавні часи

Карпати,
святилище Терношорська Лада

Гори...

Тиша...

Північ давно минула. Щомиті ніч густішає від мороку.

Зорі яскравішають, а місяць своїм відблиском кидає доріжку світла між горами. Тим насвітленим шляхом крадеться дівчатко. Йде поволі, боязко озирається, до себе тулить пшеничні колоски, перев'язані червоною стрічкою.

Дитя тремтить чи то від нічної прохолоди карпатських лісів, чи то зі страху.

Нарешті дівчинка дістається мети: зупиняється перед предвічними каменями — святилищем Терношорська Лада. Високо підіймає голову і насилу стримує сльози.

Далі вона петляє вузькою звивистою стежкою вгору на скелі й на самісінькій вершині падає навколішки перед велетенським каменем — Ладом, яка обрисами нагадує доісторичну бабу.

Дівча щось шепоче, потім кладе колоски пшениці біля ніг Лади. Стоїть нерухомо, ніби вагається. А тоді з розкинутими руками кидається до кам'яної баби. Обіймає

і, захлинаючись від сліз, кричить сильно й гучно, майже надривно:

— Мамусю, я так сумую за тобою!

Дитина зривається на ноги і стрімголов зі скель біжить попри закинуту дерев'яну хату. Волосся розвівається навсібіч.

Вона не здогадується, що за нею пильнує пара очей...

30-ті роки XX століття

Ворохта, Карпати

1

Відтоді як за бабці Австрії у гірське село Ворохта проклали колію, туристи ринули сюди як бджоли на мед, а місцеві вхопилися за нагоду заробити гроші, тому одні наперед інших понабудувували нові вілли-курорти. Нині, у 30-ті роки, нікого не здивуєш добрим сервісом і смачними ресторациями, відпочивальники хочуть якоїсь екзотики.

— І що, Василечку, чекаєш когос? — гуцул почув знайомий голос.

— Йо, куме!

— А то кого сего разу?

— А хочь би когос, Ива! — засміявся вусань Василь. — Все, коли їду фіров д'хаті дес в чес, коли їде поїзд зи Львова або Станіславова, то встаю коло двірце — мо', котрого панусе чи паньосю тре буде підвезти. То я собі якого гроша, а мо', й злогого зароблю.

— Сам факт, Василю! Ті, хто ту приїжджеют, мают чим заплатити, не бідні.

— Йо! — ніби проспівав Василь.

— Йо! — в тон йому проспівав гуцульською говіркою кум.

Тим часом до ворохтянської залізничної станції підїхав потяг, він випустив стовп густого диму і голосно загудів. З дверей висипалися десятки людей: хто — у вишуканому панському одязі і з важезними валізами, хто — з порожніми клунками, бо весь крам випродали на базарі у Яремчі. Але з-поміж усіх пасажирів найбільше впадали в око кремезні чоловіки. Їх було чимало, кілька десятків, вони юрмилися групами і помітно було, що між собою ці групи не знайомі. Їх об'єднувало єдине: усі тримали в руках лопати, міцні мотузки, величезні наплечники, казанки, й були одягнені в костюми для тривалих походів, на головах — зношені, засмальцьовані капелюхи.

— Ади, ше їдні по золото приїхали! — розреготався Василь.

— І хочь би хтось годний був його знайти! Ше'м ні разу не чюв, аби вікопали! — усміхнувся Іван.

— То всьо нероби. Мали би газдівку, то не мали би чєсу на такі бздури.

Кремезні золотошукачі вороже роззиралися на своїх конкурентів і за кілька хвилин розповзлися кожен у своєму керунку, врїзнобіч. На пероні залишився лише один чоловік: кароокий, чорнявий, років тридцяти. З його одягу можна було припустити, що то археолог, який вибрався на розкопки старожитностей: кремевий костюм з доволі вільними штанами і піджаком, підперезаним поясом. Голову прикривав модний капелюх. А не надто напаківана торба через плече звисала до самих колін. Оскільки біля вокзалу стояла тільки одна фіра і двоє гуцулів, молодий чоловік підійшов до них. На їхнє щире здивування, привітався по-міцевому:

— Слава Ісу!
— Слава навіки Богу сьвітому! — відповіли місцеві.
— Може, ви мені підкажете, хто у Ворохті здає покої у своєму помешканні чи на віллі?

— Панусю, а ту ціла купа готелів і курортів, вибирайте, на котру грошей вам стане! — усміхнувся Василь.

— Та ото ж, багато в мене нема.

— Ну дивітси, без грошей вам нема чьо пхатиси в «Скарбівку», там селятси міністри, посли чи фест заможні люди не йно з Польщі, а з цалого сьвіту. Готелі «Кляпер» і «Ясна» — так само дорогі. А вже можете вібрати межи пансіонатами: «Варшав'янка», «Світовид», «Золотий ріг».

— Не, у «Варшав'янку» не хочу, волю давати гроші комусь із наших, бажано місцевих. Нікого не підкажете?

— До кого би то завезти пана? — Василь повернувся до свого кума.

— Когос з наших?

— Йо!

— До тотої Гануськи не повезем.

— Не, до Гануськи і так ціле село ходє, не, то не пасує такого пана до тої заталепаної лагойди везти, то не газдині, а встєд.

— Аа-а-а, знаю! Завези го до Гаврилівих, у «Пазю»! — аж підскачив на місці кум, згадавши про такий пансіонат.

— Йооо, в «Пазю»! — підтакнув Василь. — Микола Гаврилів — то фест файний місцевий хлоп, такий культурний, «Просьвіту» нам відкрив, заснував «Січ». Ой і не любила го австріяцка влада, та й польска зара не глади го! Ото він зі свов жінков Парасков збудували пару літ тому

пансіонат — ладний, чистенький. То, панусю, як хочете лишити гроші комусь гідному, то вам до Миколи.

— Прекрасно! Він уже мені подобається! Могли б ви показати, де знайти той пансіонат?

— Йо! Можу пана завезти! — усміхнувся Василь.

— Чудово, заплачу скільки скажете! — молодик легко заскочив на фіру і сів біля фірмана.

Василь прицмокнув і вйокнув коням. Рушили передвечірньою Ворохтою. Перед очима новоприбулого гостя виріс перший із чотирьох кам'яних віадуків, який збудували ще за Австрії полонені італійці. Чоловіка здивував такий витончений і мереживний міст у цьому віддаленому гірському селі. І він так гармонійно злився із Прутом, що протікав попід ними, та горами, що нависали звідусіль і оточували, мов стінами, село, яке тіснилося у долині річки і розкидувало одинокі хатки на пагорбах. Минули пансіонат «Дворик Чорногорський», завернули за санаторій доктора Францішка Міхалка, і перед ними мелькнула вивіска *FOTO-BLAZ*. Подорожній неабияк здивувався, що тут уже є фотосалон.

Привечірнє сонце кидало промені на старовинну дерев'яну церкву, золотило верхівки смерек і дихало теплим серпневим леготом.

Від навколишнього краєвиду аж настрій покращав у Левка, саме так звали гостя, який мав великі плани на цю поїздку і розраховував на те, що йому все задумане вдасться.

Коні зупинилися під самим ґанком двоповерхової дерев'яної будівлі. Дашок із майстерно вирізьбленим гуцульським орнаментом прикривав вхід, з двох боків вели сходи.